

Број/Број: 01/6-50-1-8-20/10
Сарајево/Sarajevo, 04 . 02. 2010.

На основу члана 46, а у вези са чланом 31. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07 и 87/09), Комисија за остваривање равноправности полова Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине је на 20. сједници, одржаној 04.02.2010. године, донијела следеће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Комисија за остваривање равноправности полова Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Комисија) одржала је 15. 12. 2009. тематску сједницу - јавну расправу под називом: “Образовање и равноправност полова – анализа заступљености проблематике равноправности полова у уџбеницима”. Сједници су присуствовали представници ентитетских и кантоналних гендер комисија, државних, ентитетских и кантоналних министарстава из области образовања, државних и ентитетских гендер агенција и гендер центара, Агенције за предшколско, основно и средње образовање, Омбудсмена за људска права БиХ, невладиних организација које се баве промовисањем људских права и вриједности, а првенствено равноправности полова, те међународних организација у Босни и Херцеговини.
2. На јавној расправи Комисија је упозната о стању у овој области са аспекта примјене Закона о равноправности полова у БиХ, с циљем идентификовања узрока и проблема у примјени Закона о равноправности полова (у даљем тексту: Закон) у области образовања, као и заједничког утврђивања мјера које је потребно предузети ради побољшања стања, укључујући и евентуалне промјене у постојећој законској регулативи.
3. Комисија је дубоко свјесна значења образовног процеса за развој нашег друштва. Образовне установе спадају, без сумње, у најважније институционалне носиоце процеса социјализације дјецe и младих, те креирања и преношења друштвено вреднованих знања и вјештина. Родно (гендер) осјетљиво образовање посебно је значајно за сваку особу као и за друштво у цјелини. Оно је битно за лични развој и квалитет живота сваке особе а представља и битан фактор демократизације друштва, економског развоја, просперитета и одрживости једног друштва.
4. Дискриминација по основу пола у систему образовања је нарочито опасна јер директно подржава стереотипе о неравноправности дјевојчица и дјечака, мушкараца и жена. Стога је битно да систем образовања, и сви елементи тог система (обданишта, школе, универзитети, истраживачки институти, наставни кадар, наставни планови и програми, уџбеници и литература) воде бригу о уравнотеживању постојећих родних хијерархија, тако што ће подједнако

оснаживати дјевојчице и дјечаке, дјевојке и младиће, жене и мушкарце и као кориснике и као партиципанте у образовном процесу и производњи знања.

5. Родна (гендер) анализа садржаја уџбеника у Босни и Херцеговини указала је на одређене недостатке и слабости, а нарочито: дјевојчице и жене су бројчано слабије заступљене, мушкарци се понајчешће представљају као носиоци занимања, послови у домаћинству се првенствено приказују као женски, жене се чешће приказују као мајке него мушкарци као очеви, дјевојчице и жене се приказују као пасивне и емотивне, а дјечаки и мушкарци су више активни и предузетни, употребљава се генерички мушки род, уџбенике углавном пишу мушкарци, а такође и текстове који се уврштавају у њих.
6. Законом о равноправности полова у БиХ (члан 30) прописана је обавеза усклађивања свих државних и ентитетских закона с одредбама овог закона. Стога ова Комисија тражи и подстиче надлежне институције да предузму слjedeће мјере:
 - 6.1. ускладе државне, ентитетске и кантоналне законе из области образовања са Законом о равноправности полова БиХ;
 - 6.2. осигурају да се путем заједничког језгра наставних програма и планова промовише равноправност полова и да се плановима и програмима те методологијом рада осигура успостављање образовног система који ће гарантовати елиминацију оних наставних програма који садрже стереотипну друштвену улогу мушкарца и жене, а који за последицу имају дискриминацију и неравноправност полова;
 - 6.3. осигурају равноправну заступљеност полова у тијелима за успостављање стандарда у образовању у Босни и Херцеговини, стручним институцијама ентитета и кантона и Брчко Дистрикта БиХ, као и другим сталним и повременим стручним тијелима;
 - 6.4. осигурају употребу родно осјетљивог језика у писању функција, звања, статуса;
 - 6.5. законом предвиде, као тежу повреду обавеза, насиље по основу пола, узнемиравање и сексуално узнемиравање, те пропишу казне за непредузимање одговарајућих мјера и ефикасних механизма против дискриминације и узнемиравања по основу пола и сексуалног узнемиравања.
7. О овим закључцима потребно је упознати Конференцију министара о образовању у БиХ, гендер комисије на свим нивоима законодавне власти, министарства образовања и гендер институционалне механизме у извршној власти, као и учеснике јавне расправе.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Винко Зорић